ΑΠΟ ΤΟΝ ΛΑΟΝ—
ΜΕ ΤΟΝ ΛΑΟΝ ΚΑΙ
ΔΙΑ ΤΟΝ ΛΑΟΝ

Η ΗΜΕΡΑ

ΠΡΩΙΝΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΕΝ ΠΑΤΡΑΙΣ

ΕΤΟΣ 13ον—ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 3858
ΤΡΙΤΗ
21
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1964

Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ κ. ΑΝΔΡΕΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ ΤΟΝΙΖΕΙ:

Πρὸς ἐπιβίωσιν τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰ πλαίσια τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς ἀπαιτεῖται νὰ καταρτισθῇ ἕνα-οὐδέποτε ὑπάρξαν!-πρόγραμμα

Καὶ νὰ μετέχουν αἱ λαϊκαὶ τάξεις δικαίως εἰς τὴν αὔξησιν τοῦ εἰσοδήματος

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΣ ΔΕΚΑΕΤΙΑΣ

Ὁ Καθηγητὴς κ. Ἀνδρέας Παπανδρέου ὡμίλησε τὴν 11ην π.μ. τῆς Κυριακῆς εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Συλλόγου Εἰσαγωγικοῦ Ἐμπορίου ἀναπτύξας τὰ προβλήματα ἐκ τῆς εἰσόδου τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Οἰκονομικὴν Κοινότητα, ἐνώπιον ἐκπροσώπων τῶν παραγωγικῶν τάξεων, ἐπιστημόνων καὶ ἐκλεκτῶν μελῶν τῆς κοινωνίας τῶν Πατρῶν, καταχειροκροτηθεὶς τόσον διὰ τὴν γλαφυρότητα, ὅσον καὶ τὴν σοφίαν τῆς ὁμιλίας του.

Τὸν ἐπιφανῆ ἐπιστήμονα παρουσίασεν ὁ Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου κ. Ἀνδρέας Παπανδρέου (ἁπλῆ, ἀλλὰ ἐκπληκτικὴ συνωνυμία!), ὅστις, ἀφοῦ δι' ὀλίγων ἐσκιαγράφησε τὴν ἀνάδειξιν τοῦ Καθηγητοῦ κ. Παπανδρέου εἰς οἰκονομολογικὴν προσωπικότητα διεθνοῦς κύρους, κατέληξεν ὡς ἑξῆς:

«Ὁ Καθηγητὴς Ἀνδρέας Παπανδρέου, τοῦ ὁποίου ἡ ἐπιστημονικὴ ἐργασία ἔχει περιβληθῆ ὑπὸ διεθνοῦς κύρους καὶ ἀναγνωρίσεως, εὑρίσκεται ἀπὸ τοῦ 1961 εἰς τὴν Ἑλλάδα, μελετῶν τὰ προβλήματα τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς Ἑλλάδος καὶ εἰσηγούμενος τὰ ἐπιβαλλόμενα μέτρα διὰ τὴν ἐπιτάχυνσιν αὐτῆς.

»Ὁ Σύλλογος Εἰσαγωγικοῦ Ἐμπορίου Πατρῶν, βαθύτατα πεπεισμένος, ὅτι διὰ νὰ ἐπιταχυνθῇ ὁ ρυθμὸς ἀναπτύξεως τῆς οἰκονομίας μας, ὥστε νὰ φθάσῃ αὕτη εἰς τὰ ἐντὸς τοῦ δέοντος χρόνου ἐπίπεδα τῶν χωρῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος, ὦν ἡ σοβαρωτέρα προϋπόθεσις εἶναι ἡ συνεπὴς δημιουργία ἐκ μέρους τοῦ ἀνθρωπίνου παράγοντος τῆς συγχρόνου ἐπιστημονικῆς θέσεως καὶ μεθόδων, εὐελπιστεῖ ὅτι τὸ ἄκρως ἐνδιαφέρον θέμα «Τὸ σύγχρονον Κράτος καὶ ἡ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις,» ὡς ἀντικείμενον ὁμιλητοῦ τοιαύτης ἐπιστημονικῆς ἀξίας, πολλὰ θὰ προσφέρῃ πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτόν. Ἐπὶ τούτοις, δὲν δυνάμεθα παρὰ νὰ αἰσθανώμεθα ζωηροτάτην ἱκανοποίησιν, διαπιστοῦντες ὅτι καθίσταται πραγματικότης ἡ ταχυθείσα εὐγενὴς φιλοδοξία, ὅπως τὸ ὅημα τοῦ Εἰσαγωγικοῦ γίνῃ ὅημα κηρύγματος πίστεως εἰς ἐν εὐτυχὲς μέλλον τῆς Ἑλλάδος».

Ὁ Καθηγητὴς κ. Παπανδρέου ἔλαβε μετὰ ταῦτα τὸν λόγον καὶ ἀνέπτυξε τὸ θέμα του, ὑπογραμμίσας ὅτι βασικαὶ προϋποθέσεις διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας εἶναι ὁ ἐπιστημονικὸς προγραμματισμὸς καὶ ἡ ἀναδιοργάνωσις τοῦ Κράτους ἐν τῷ πλαισίῳ ἀληθοῦς δημοκρατίας, μὲ συμμετοχὴν τῶν παραγωγικῶν τάξεων εἰς τὴν λῆψιν τῶν ἀποφάσεων καὶ μὲ στόχον τὴν δικαίαν κατανομὴν τοῦ αὐξανομένου εἰσοδήματος.

Ἡ ὁμιλία τοῦ κ. Παπανδρέου ἔχει ὡς ἀκολούθως:

Ἡ Ἑλλὰς διέρχεται μίαν κρίσιμον καμπὴν τῆς ἱστορίας της. Ὁρόσημον αὐτῆς τῆς καμπῆς ἀποτελεῖ ἡ σύνδεσίς της μὲ τὰς χώρας τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς.

Κατὰ τὴν δημοσίαν συζήτησιν ἡ ὁποία προηγήθη τῆς συνδέσεως, τὸ θέμα τὸ ὁποῖον κυρίως ἀπησχόλησε καὶ τοὺς εἰδικοὺς καὶ τὸ κοινὸν ἦτο ο ἰ κ ο ν ο μ ι κ ό ν. Τὸ βασικὸν ἐρώτημα ποὺ ἐτέθη ἦτο: Ὅταν μία χώρα μὲ σχετικῶς χαμηλὸν κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα, ὡς ἡ Ἑλλάς, συνδέεται μὲ χώρας τῶν ὁποίων τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα εἶναι σημαντικῶς ὑψηλότερον, τί πρόκειται νὰ συμβῇ; Θὰ ἐπιταχυνθῇ ἢ θὰ ἐπιβραδυνθῇ ὁ ρυθμὸς ἀναπτύξεως τῆς ἐνλόγω χώρας; Καὶ βέβαια ἡ ἀπόφασις τῆς Ἑλλάδος ὅπως προσχωρήσῃ εἰς τὴν σύνδεσιν σημαίνει ὅτι ἡ ἀπάντησις ποὺ ἐδόθη ἦτο καταφατική.

Θὰ ἐπεθύμουν νὰ παρατηρήσω ὅτι ἡ καταφατικὴ αὐτὴ ἀπάντησις δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἔχῃ τὴν ἔννοιαν π ρ ο β λ έ ψ ε ω ς. Διότι πρόβλεψις γενικὰ καὶ ἄνευ ὅρων εἰς τὸ ἐρώτημα αὐτὸ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ δοθῇ. Ἡ μόνη ἔννοια τὴν ὁποίαν δικαιούμεθα νὰ δώσωμεν εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς συνδέσεως εἶναι ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἀπεδέχθη τὴν μεγάλην πρόκλησιν τοῦ 20οῦ αἰῶνος, ὅτι ἀπεδέχθη νὰ ἀποδυθῇ εἰς τὸν μεγάλον ἀγῶνα διὰ τὴν ταχείαν ἀνύψωσιν τοῦ βασικοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ της. Ἡ ἔκβασις τοῦ ἀγῶνος δὲν ἔχει κριθῆ. Θὰ κριθῇ ἀπὸ τὴν στρατηγικὴν τὴν ὁποίαν θὰ ἀκολουθήσωμεν καὶ ἀπὸ τὸ σθένος τὸ ὁποῖον θὰ ἐπιδείξωμεν. Ἡ ἀπόφασις νὰ συνδεθῶμεν μὲ τὴν Εὐρωπαϊκὴν Κοινὴν Ἀγορὰν ἀποτελεῖ ἐπομένως ἐ π ι λ ο γ ὴ ν γ ρ α μ μ ῆς π ο ρ ε ί α ς διὰ τὴν χώραν, ἀποτελεῖ συμβόλαιον μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους καὶ τοῦ Ἕλληνος πολίτου, διὰ τὴν συμμετοχήν μας εἰς τὴν μεγάλην ἐξόρμησιν τοῦ 20οῦ αἰῶνος.

Τὸ πρωταρχικόν: ἡ Δημοκρατία

Τὴν κοινὴν γνώμην δὲν ἀπησχόλησεν ἐπαρκῶς ἡ ἄλλη ὄψις τῆς συνδέσεως μὲ τὴν ΕΚΑ, ὅτι δηλαδὴ ἡ Ἑλλὰς θὰ ἀποτελέσῃ ἰσότιμον μέλος τῆς Κοινότητος τῶν μεγάλων Δημοκρατιῶν τῆς Δύσεως. Καὶ ὅτι, ἑπομένως, θὰ κληθῇ ἡ Ἑλλὰς ὄχι μόνον νὰ ἐκσυγχρονίσῃ τὴν οἰκονομίαν της, ἀλλὰ ἐπίσης καὶ τὸ κράτος της καὶ τὴν κοινωνικήν της διάρθρωσιν. Πρώτιστον χαρακτηριστικὸν τῶν χωρῶν τῆς ΕΚΑ εἶναι ὅτι εἶναι Δημοκρατίαι.

Ἡ θεμελίωσις καὶ προώθησις τῶν Δημοκρατικῶν θεσμῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἑπομένως, ὀφείλει νὰ γίνῃ συνείδησις καὶ στόχος δι' ὅλους τοὺς Ἕλληνας.

Ἡ Δημοκρατία ἔχει τρεῖς ὄψεις: τὴν πολιτικήν, τὴν κοινωνικὴν καὶ τὴν οἰκονομικήν. Π ο λ ι τ ι κ ή Δ η μ ο κ ρ α τ ί α σημαίνει ὅτι ἡ πλειοψηφία ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κυβερνᾷ καὶ ὅτι ἡ μειοψηφία ἔχει τὸ δικαίωμα καὶ νὰ ἐλέγχῃ καὶ νὰ δύναται μὲ τὴν πειθὼ νὰ γίνῃ πλειοψηφία καὶ κυβέρνησις. Κ ο ι ν ω ν ι κ ὴ Δ η μ ο κ ρ α τ ί α σημαίνει ὅτι ἡ συμμετοχὴ τοῦ πολίτου εἰς τὸ ἐθνικὸν προϊὸν εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὴν συμβολήν του, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως νὰ ἀποτελῇ συνειδητὸν στόχον τῆς κρατικῆς πολιτικῆς ἡ ἐξασφάλισις δι' ὅλους τοὺς πολίτας τῶν βασικῶν προϋποθέσεων τῆς ζωῆς ἐντὸς τοῦ δεδομένου πολιτιστικοῦ πλαισίου, ἡ ἐξασφάλισις, δηλαδή, τῆς ἀπασχολήσεως, τῆς ὑγείας, τῆς παιδείας δι' ὅλους τοὺς πολίτας. Ο ἰ κ ο ν ο μ ι κ ὴ Δ η μ ο κ ρ α τ ί α σημαίνει ὅτι οἱ πολῖται δύνανται νὰ διαθέτουν τοὺς ὑπ' αὐτῶν ἐλεγχομένους πόρους — τὴν ἐργασίαν των καὶ τὴν περιουσίαν των — ἐπὶ ἴσοις ὅροις, ὅτι δηλαδὴ τὸ κράτος δὲν ὑπόκειται εἰς τὴν ἐπιρροὴν καὶ δὲν προωθεῖ τὰ συμφέροντα οἱασδήποτε ὁμάδος συμφερόντων ἢ οἰκονομικῆς ὀλιγαρχίας.

Ἡ ἔννοια τῆς Δημοκρατίας εἶναι ταυτόσημος μὲ τὴν ἔννοιαν τῆς ἀξιοπρεπείας τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἀποτελεῖ ἑπομένως πρωταρχικὴν ἀξίαν. Ἡ ἑδραίωσις της δὲ ἀπαιτεῖ συνεχῆ προσπάθειαν καὶ ἐπαγρύπνησιν ἐκ μέρους ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν πολιτῶν.

Ὁ μέγας πολιτικὸς ἀγὼν τῶν τελευταίων δύο ἐτῶν ἀποθεικνύει πόσον σκληρὰ δύναται νὰ εἶναι ἡ μάχη διὰ τὴν ἑδραίωσιν τῆς πολιτικῆς δημοκρατίας εἰς τὴν χώραν μας. Ἐξ ἴσου σχεδὸν δυσχερὴς εἶναι καὶ ἡ ἐπίτευξις τῆς κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς δημοκρατίας. Μὲ τὴν σύνδεσιν τῆς Ἑλλάδος μὲ τὰς χώρας τῆς ΕΚΑ ἐσάλπισε τὸ προσκλητήριον δι' ὅλους τοὺς Ἕλληνας νὰ ἀγωνισθοῦν εἰς τὰς ἐπάλξεις τῆς Δημοκρατίας — νὰ ἀγωνισθοῦν διὰ νὰ πραγματοποιήσουν τὴν ἀναμόρφωσιν τῶν θεσμῶν

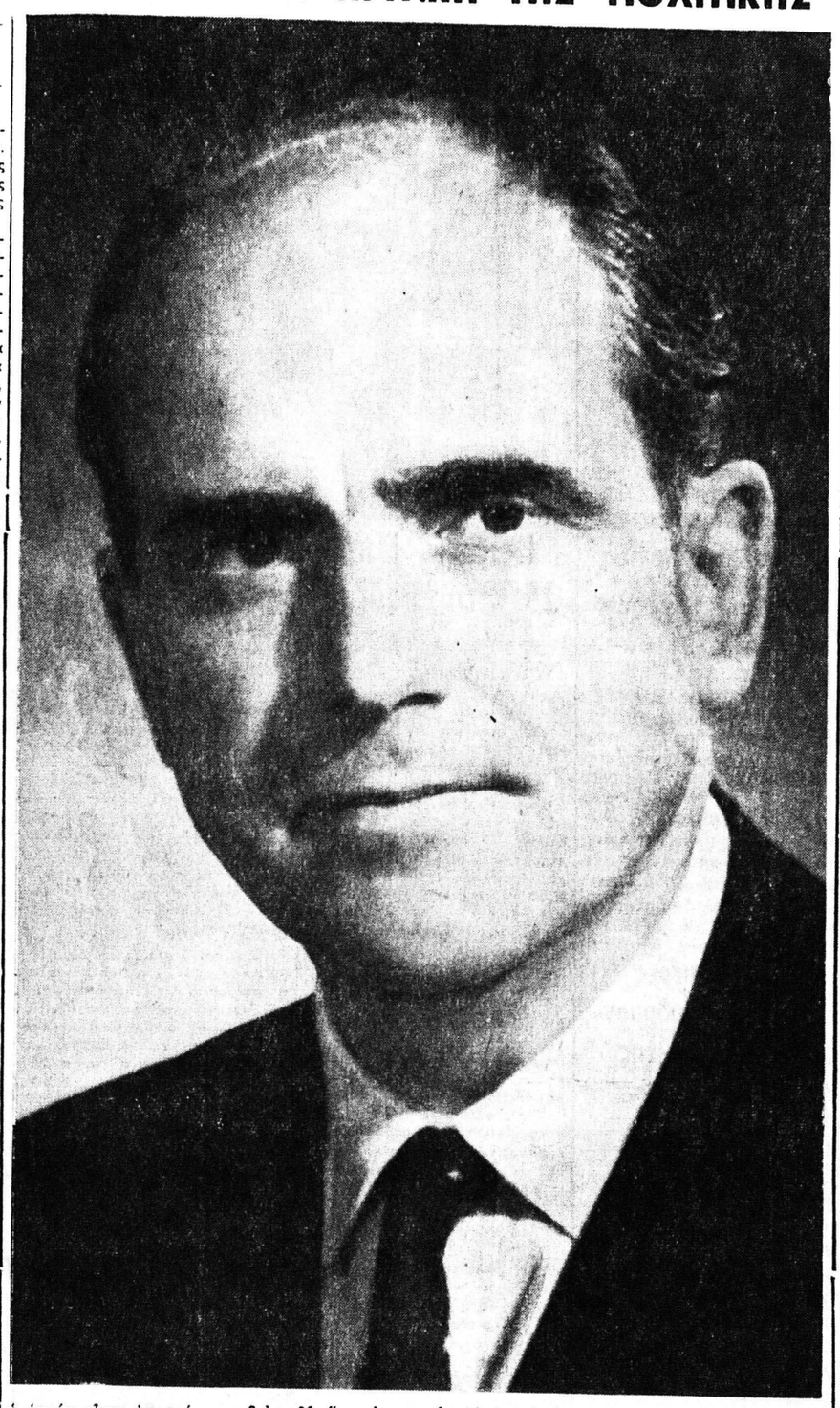

ἡ ὁποία εἶναι ἀπαραίτητος διὰ νὰ κατασταθῇ ἡ Ἑλλὰς σύγχρονον δημοκρατικὸν κράτος.

Δημοκρατία καὶ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις

Δημοκρατία καὶ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις εἶναι ἔννοιαι στενῶς συνδεδεμέναι. Εἶναι σύνηθες διὰ τοὺς οἰκονομολόγους νὰ ταυτίζουν τὸν ρυθμὸν αὐξήσεως τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος μιᾶς χώρας μὲ τὸν ρυθμὸν ἀναπτύξεως ἢ προόδου τῆς οἰκονομίας της. Οἱ εἰδικοὶ γνωρίζουν βεβαίως ὅτι ἡ ταύτισις αὐτὴ εἶναι καθαρῶς συμβατική. Τὸ κοινὸν ὅμως κινδυνεύει νὰ παραπλανηθῇ καὶ νὰ δώσῃ πρωταρχικὴν σημασίαν εἰς τὸν ρυθμὸν αὐξήσεως τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος ὡς δείκτου τοῦ ρυθμοῦ οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως. Διότι θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι σαφὲς ὅτι ἡ κατανομὴ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος εἶναι στενὰ συνδεδεμένη μὲ τὸ ἐπίπεδον οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως μιᾶς χώρας. Θὰ ἦτο μάλιστα δυνατὸν νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις σημαίνει αὔξησις τῶν εὐκαιριῶν παραγωγικῆς ἀπασχολήσεως καὶ συνεχῶς διευρυνομένην συμμετοχὴν τῶν λαϊκῶν τάξεων εἰς τὸ αὐξανόμενον ἐθνικὸν εἰσόδημα. Ἀλλ' αὐτὴ ἀκριβῶς εἶναι καὶ ἡ ἔννοια τῆς κοινωνικῆς δημοκρατίας. Περαιτέρω θὰ ἔπρεπε νὰ τονισθῇ ὅτι ἡ κοινωνικὴ δικαιοσύνη ὄχι μόνον δὲν παρεμποδίζει τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν ἀλλὰ τοὐναντίον ἀποτελεῖ προϋπόθεσιν αὐτῆς: Πρῶτον, διότι ἡ αὔξησις τῆς ἀγροτικῆς δυνάμεως τῶν λαϊκῶν τάξεων καὶ ἡ διεύρυνσις τῆς ἐγχωρίου ἀγορᾶς ἀποτελεῖ βασικὸν παράγοντα διὰ τὴν ἐξασφάλισιν ταχείας οἰκονομικῆς προόδου ἰδιαίτερα διὰ μίαν χώραν ὅπως ἡ Ἑλλὰς ὅπου τὰ προϊόντα τῆς βιομηχανίας εἰς τὸ παρὸν τοὐλάχιστον προορίζονται κυρίως διὰ τὴν ἐγχώριον κατανάλωσιν. Δεύτερον διότι ἡ εὐρυτέρα συμμετοχὴ τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰ ἀγαθὰ τῆς ἀναπτύξεως συντελεῖ εἰς τὴν αὔξησιν τῆς παραγωγικότητος.

Ὑπάρχει καὶ μία ἄλλη βασικὴ παρεξήγησις. Πιστεύεται ὅτι εὐθὺς ὡς ὁ φορεὺς τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς μιᾶς χώρας θέσει ὡς στόχον τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξίν της παύει νὰ ὑπάρχῃ θέμα πολιτικῆς — δηλαδὴ θέμα ἀξιολογήσεως καὶ ὅτι ἀρκεῖ πλέον ὁ οἰκονομολόγος καὶ ὁ τεχνικὸς διὰ νὰ προτείνουν τὸν ἄριστον τρόπον πραγματώσεως τοῦ γενικοῦ στόχου τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς. Τοῦτο ἀποτελεῖ βασικὸν σφάλμα. Διότι καὶ ὁ ρυθμὸς προόδου τῆς οἰκονομίας καὶ ἡ κατανομὴ τοῦ εἰσοδήματος κατὰ γεωγραφικὴν περιοχὴν καὶ κατὰ παραγωγικὸν κλάδον καὶ ἡ διάρθρωσις τῶν ἐπενδύσεων κατὰ κλάδον καὶ περιφέρειαν παραμένουν εἰς μέγαν βαθμὸν θέματα πρὸς ἐπίλυσιν ὑπὸ τοῦ ὑπευθύνου φορέως τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς. Τὸ περιεχόμενον ἑπομένως τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως εἶναι κατ' ἐξοχὴν θέμα πολιτικόν. Ἔπεται ὅτι μόνον εἰς χώρας δημοκρατικὰς ὑπάρχει ἡ ἐγγύησις ὅτι ἡ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις ἐξυπηρετεῖ τὰς μεγάλας μάζας καὶ τὸ γενικὸν συμφέρον.

Οὕτω καθίσταται σαφὲς ὅτι ἡ Δημοκρατία ὑφ' ὅλας τὰς ὄψεις της εἶναι ἀρρήκτως συνδεδεμένη μὲ τὸ περιεχόμενον, μὲ τὴν συγκεκριμένην μορφὴν τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως.

Κριτικὴ ρυθμοῦ ἀναπτύξεως Ἑλλάδος

Κατὰ τὴν παρελθοῦσαν δεκαετίαν ἐν Ἑλλάδι ὁ ρυθμὸς προόδου τῆς οἰκονομίας μὲ μέτρον τὴν αὔξησιν τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος ἦτο κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἱκανοποιητικός. Τὸ περιεχόμενον ὅμως αὐτῆς της προόδου ἦτο ἐντελῶς ἀπογοητευτικόν.

Π ρ ῶ τ ο ν, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν διάρθρωσιν τῶν ἐπενδύσεων: Τὸ ἐν τρίτον περίπου τῶν ἐπενδύσεων παγίου κεφαλαίου ἀπερροφήθη εἰς οἰκοδομὰς πολυτελείας καὶ ἡμιπολυτελείας κυρίως εἰς τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν, ἐνῶ αἱ συνολικαὶ ἐπενδύσεις εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὴν μεταποίησιν παρέμειναν κάτω τοῦ ἑνὸς τρίτου τοῦ συνόλου.

Δ ε ύ τ ε ρ ο ν, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν κατανομὴν τοῦ εἰσοδήματος: Τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα εἰς τὰς Ἀθήνας ηὐξήθη μὲ ρυθμὸν σημαντικῶς ὑψηλότερον τοῦ ἀντιστοίχου ρυθμοῦ διὰ τὴν ὑπόλοιπον χώραν. Αἱ Ἀθῆναι ἔγιναν σχετικῶς πλουσιώτεραι ἐνῶ ἡ ὑπόλοιπος Ἑλλὰς ἔγινε σχετικῶς πτωχοτέρα. Τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα τῶν Ἀθηνῶν τὸ 1956 εἰς ποσοστὸν τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος τῆς ὑπολοίπου Ἑλλάδος ἦτο 140%, ἐνῶ τὸ 1961 150%. Ἀρκεῖ ἡ σύγκρισις τῶν συνθηκῶν διαβιώσεως τῶν ὀρεινῶν πληθυσμῶν τῆς Ἑλλάδος μὲ τὰς συνθήκας διαβιώσεως τῶν Ἀθηναίων διὰ νὰ καταστήσῃ σαφῆ τὴν ἔκτασιν τοῦ κοινωνικοῦ προβλήματος ποὺ ἀντιμετωπίζει ἡ χώρα. Διότι τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα τῶν ὀρεινῶν περιοχῶν εἶναι περίπου τὸ ἓν ἕβδομον ἐκείνου τῆς πρωτευούσης.

Ἐμειώθη ἐπίσης κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη καὶ ἡ ποσοστιαία συμμετοχὴ τοῦ ἀγρότου καὶ τοῦ ἐργάτου εἰς τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα. Τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα τῆς χώρας ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ κατὰ κεφαλὴν γεωργικὸν εἰσόδημα ἦτο εἰς τὰ 1955 ἀνώτερον κατὰ 39%, εἰς τὸ 1960 κατὰ 62% καὶ εἰς τὸ 1962 κατὰ 72%. Ἐνῶ δέ ἡ αὔξησις τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος πλὴν γεωργίας κατὰ τὴν περίοδον 1955—1961 ἀνῆλθεν εἰς 75,4%, ἡ αὔξησις τοῦ ἐργατικοῦ εἰσοδήματος (λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς ἐτησίας αὐξήσεως τῆς ἀπασχολήσεως) ἀνῆλθεν μόνον εἰς 65%. Καὶ εἶναι ἀναπόφευκτον τὸ συμπέρασμα ὅτι εἰς τὸν κοινωνικὸν τομέα — εἰς τὸν τομέα τῆς κοινωνικῆς δημοκρατίας — ἐσημειώθη σαφὴς ὀπισθοχώρησις.

Ἡ πλέον ἐμφανὴς μορφὴ ἀνισότητος εἰς τὴν κατανομὴν τοῦ εἰσοδήματος εἶναι ἡ ἀνεργία καὶ ἡ ὑποαπασχόλησις. Ἡ αἱμορραγία τῆς μεταναστεύσεως ἡ ὁποία

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ
ΕΙΣ ΤΗΝ 6ην ΣΕΛΙΔΑ

Ὁ κ. Ἀνδρέας Παπαγεωργόπουλος ὑπὲρ τοῦ κ. Ἀνδρέου Παπανδρέου καὶ διὰ μίαν μεγάλην νίκην!

Κατῆλθεν ἐξ Ἀθηνῶν συνοδεύων τὸν κ. Ἀνδρέαν Παπανδρέου ὁ διακεκριμένος συμπολίτης καὶ πολιτευτής τῆς Ε.Κ. κ. Ἀνδρ. Παπαγεωργόπουλος. Οἱ κατὰ τὸ παρελθὸν ἀγῶνες του ἔχουν ἀφίσει τὴν σφραγῖδα τῆς ἐντόνου δράσεως καὶ δημιουργικότητος, ἐκ τῶν ὁποίων καὶ τὸ κόμμα τὰ μέγιστα ὠφελήθη, ἀλλὰ καὶ ὁ ἴδιος ὁ κ.

Παπαγεωργόπουλος ἐτιμήθη ἀπὸ χιλιάδας ἐκλογέων καὶ ἀφοσιωμένων φίλων του.

Διὰ λόγους προσωπικοὺς δὲν μετέχει τοῦ συνδυασμοῦ τῆς Ε.Κ., ἀλλὰ λαμβάνει πάντοτε μέρος εἰς τὸν ἐκλογικὸν ἀγῶνα, συνεισφέρων καὶ θέτων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ε.Κ. τὰς ἀναμφισβητήτους προσωπικὰς καὶ κομματικὰς δυνάμεις του. Ὁ Δημοκρατικὸς λαὸς μὲ μεγίστην χαρὰν καὶ ἱκανοποίησιν βλέπει τὸν κ. Παπαγεωργόπουλον μετέχοντα τόσον ἐνεργῶς τοῦ ἐκλογικοῦ ἀγῶνος, ἀφοῦ τόσον πολύτιμοι εἶναι αἱ ὑπηρεσίαι του. Ὁ κ. Παπαγεωργόπουλος προέβη εἰς τὰς κάτωθι δηλώσεις:

«Κατὰ τὰς τελευταίας ἐκλογὰς κατῆλθον εἰς τὰς Πάτρας καὶ ἠγωνίσθην διὰ τὴν ἐπικράτησιν τῆς Ε.Κ. Ἔπραξα τὸ καθῆκόν μου. Εἶμαι εὐτυχὴς διότι εἰς τὸν ἀγῶνα μετέσχον ἄνευ ἀπουσίας ἅπαντες οἱ φίλοι μου καὶ γενικώτερον σύσσωμος ὁ Δημοκρατικὸς λαός.

Μὲ τὴν φωτεινὴν ἡγεσίαν τοῦ Γεωργίου Παπανδρέου καὶ τοὺς σκληροὺς ἀγῶνας του, συνετρίψαμεν τὰς ὀργανωμένας ἑστίας ἀντιστάσεως τῶν ἀντιπάλων μας.

Καὶ τὴν 4ην Νοεμβρίου 1963 ἐώρτασεν ὁ λαὸς νίκην περιφανῆ καὶ ἀπολύτρωσιν ἐκ τῆς φαρίας. Πενταετίαν ἡμέρας διακυβερνήσεως τῆς χώρας μας ὑπὸ τῆς Ε.Κ. καὶ τοῦ ἡγέτου της Γεωργίου Παπανδρέου, ἤρκεσαν διὰ νὰ πεισθῇ ἡ μεγίστη πλειοψηφία τοῦ Λαοῦ περὶ τοῦ δικαίου τοῦ ἀγῶνος των. Πλῆρες καὶ ἀπόλυτον ὑπῆρξε τὸ αἴσθημα τῆς ἀνακουφίσεως τοῦ λαοῦ ἐκ τῆς νίκης. Τὰ ληφθέντα μέτρα διὰ τὴν Παιδείαν, τὸν ἀγρότην, τὸν τόσον δεινῶς ἐγκαταλελειμμένον, καὶ γενικώτερα ἡ πολιτεία της, κατέδειξαν τὸ δημοκρατικὸν της πνεῦμα, τὴν στοργήν της καὶ τὴν ἀπόφασίν της νὰ σταθῇ δίπλα στοὺς ἀδυνάτους καὶ τὴν μεγίστην πλειοψηφίαν τοῦ λαοῦ μας.

Δυστυχῶς ἡ πλειοψηφία δὲν ὑπῆρξεν ἡ ἐπαρκὴς καὶ ἀναγκαία. Καὶ ὀρθῶς ἀπεφασίσθησαν νέαι ἐκλογαί.

Οἱ ἀντίπαλοί μας ἔχουσι καταληφθῇ ὑπὸ δέους. Προσεπάθησαν νὰ ἀποφύγουν τὸ πικρὸν ποτήριον τῆς πλήρους συντριβῆς των. Ἀλλὰ δὲν τὸ ἐπέτυχον. Ἡ 15η Φεβρουαρίου θὰ εἶναι ἡ μοιραία ἡμέρα των. Καὶ εἰς τὴν κρίσιμον καὶ ἱστορικὴν αὐτὴν ἡμέραν καὶ μάχην, οἱ πάντες πρέπει νὰ λάβωμεν μέρος καὶ σκληρῶς νὰ ἀγωνισθῶμεν. Καὶ ὁ ἀγὼν ἄρχεται ἀπὸ σήμερον. Μόνον ἔτσι θὰ δοκιμάσωμεν τὴν μεγάλην χαρὰν καὶ εὐτυχίαν, μιᾶς ἄνευ προηγουμένου, νίκης: Μιᾶς νίκης τοῦ Ἔθνους, τῆς Δημοκρατίας καὶ τοῦ Λαοῦ μας.

Τὸ ψηφοδέλτιον τοῦ Νομοῦ Ἀχαΐας τιμᾷ διὰ τῆς συμμετοχῆς του μιὰ διεθνῶς ἐπιβεβλημένη προσωπικότης: Ὁ κ. Ἀνδρέας Παπανδρέου. Εἴμεθα ὑπερήφανοι, διότι εἰς τὴν θέσιν τοῦ μεγάλου ἡγέτου πατρὸς ἔρχεται ἕνας ἀντάξιος υἱός. Χαιρετίζομεν τὴν κάθοδον εἰς τὴν πολιτικὴν τοῦ Ἀνδρέα Παπανδρέου. Ὁ τόπος μας, αἱ ἀνάγκαι του, τὰ προβλήματά του, καὶ ὁ καθόλου δημόσιος βίος τῆς χώρας, ἔχουσιν ἀπόλυτον καὶ ἄμεσον ἀνάγκην μιᾶς οἰκονομολογικῆς προσωπικότητος, τῆς ὁλκῆς καὶ δυνάμεως, τοῦ κ. Ἀνδρέα Παπανδρέου. Καὶ ἡ μεγάλη του ἀπόφασις νὰ πολιτευθῇ, θυσιάζων ἕνα ὑπέροχον δημιουργημένον παρελθόν, θὰ ἐκτιμηθῇ. Διότι ὁ εὐγενὴς λαὸς τοῦ Νομοῦ Ἀχαΐας, γνωρίζει νὰ ἐκτιμᾷ καὶ νὰ προωθῇ τοὺς ἀξίους. Χάριν τοῦ τόπου, χάριν τοῦ Ἔθνους. Ἡ Ἀχαΐα ἀνέδειξεν πάντοτε ἡγέτας. Ἀνέδειξεν Πρωθυπουργούς. Καὶ θὰ συνεχίσῃ νὰ ἀναδεικνύῃ.

Ἡ ὑποψηφιότης τοῦ κ. Ἀνδρέα Παπανδρέου πρέπει νὰ εὕρῃ πάνθημον καὶ ἐνθουσιώδη ὑποδοχὴν καὶ ἀνταπόκρισιν.

Διὰ νὰ δοθῇ μία ὀφειλομένη μεγάλη ψυχικὴ χαρὰ καὶ δικαία ἱκανοποίησις εἰς τὸν πατέρα — ἡγέτην μας.

Διὰ νὰ ἐνδαρρυνθῇ καὶ δικαιωθῇ εἰς τὴν μεγάλην αὐτὴν ἀπόφασιν θυσίας, ὁ υἱός.

Ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ τιμηθῇ αὐτὸς οὗτος ὁ Λαός τοῦ Νομοῦ Ἀχαΐας, διαλαλῶν εἰς τὸ Πανελλήνιον, ὅτι γνωρίζει νὰ διακρίνῃ καὶ νὰ τιμᾷ προσωπικότητας καὶ ἀξίας».

Τὸ πρωταρχικόν: ἡ Δημοκρατία

Τὴν κοινὴν γνώμην δὲν ἀπησχόλησεν ἐπαρκῶς ἡ ἄλλη ὄψις τῆς συνδέσεως μὲ τὴν ΕΚΑ, ὅτι δηλαδὴ ἡ Ἑλλὰς θὰ ἀποτελέσῃ ἰσότιμον μέλος τῆς Κοινότητος τῶν μεγάλων Δημοκρατιῶν τῆς Δύσεως. Καὶ ὅτι, ἑπομένως, θὰ κληθῇ ἡ Ἑλλὰς ὄχι μόνον νὰ ἐκσυγχρονίσῃ τὴν οἰκονομίαν της, ἀλλὰ ἐπίσης καὶ τὸ κράτος της καὶ τὴν κοινωνικήν της διάρθρωσιν. Πρώτιστον χαρακτηριστικὸν τῶν χωρῶν τῆς ΕΚΑ εἶναι ὅτι εἶναι Δημοκρατίαι.

Ἡ θεμελίωσις καὶ προώθησις τῶν Δημοκρατικῶν θεσμῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἑπομένως, ὀφείλει νὰ γίνῃ συνείδησις καὶ στόχος δι' ὅλους τοὺς Ἕλληνας.

Ἡ Δημοκρατία ἔχει τρεῖς ὄψεις: τὴν πολιτικήν, τὴν κοινωνικὴν καὶ τὴν οἰκονομικήν. Π ο λ ι τ ι κ ή Δ η μ ο κ ρ α τ ί α σημαίνει ὅτι ἡ πλειοψηφία ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κυβερνᾷ καὶ ὅτι ἡ μειοψηφία ἔχει τὸ δικαίωμα καὶ νὰ ἐλέγχῃ καὶ νὰ δύναται μὲ τὴν πειθὼ νὰ γίνῃ πλειοψηφία καὶ κυβέρνησις. Κ ο ι ν ω ν ι κ ὴ Δ η μ ο κ ρ α τ ί α σημαίνει ὅτι ἡ συμμετοχὴ τοῦ πολίτου εἰς τὸ ἐθνικὸν προϊὸν εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὴν συμβολήν του, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως νὰ ἀποτελῇ συνειδητὸν στόχον τῆς κρατικῆς πολιτικῆς ἡ ἐξασφάλισις δι' ὅλους τοὺς πολίτας τῶν βασικῶν προϋποθέσεων τῆς ζωῆς ἐντὸς τοῦ δεδομένου πολιτιστικοῦ πλαισίου, ἡ ἐξασφάλισις, δηλαδή, τῆς ἀπασχολήσεως, τῆς ὑγείας, τῆς παιδείας δι' ὅλους τοὺς πολίτας. Ο ἰ κ ο ν ο μ ι κ ὴ Δ η μ ο κ ρ α τ ί α σημαίνει ὅτι οἱ πολῖται δύνανται νὰ διαθέτουν τοὺς ὑπ' αὐτῶν ἐλεγχομένους πόρους — τὴν ἐργασίαν των καὶ τὴν περιουσίαν των — ἐπὶ ἴσοις ὅροις, ὅτι δηλαδὴ τὸ κράτος δὲν ὑπόκειται εἰς τὴν ἐπιρροὴν κα